

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Tatári v prievidskom okrese.

Ako známo, v prievidskom okrese bude voľba krajinského vyslanca a tatári zas majú príležitosť vyvádzať ich hrozné kúsky. Liberálov znajú po celej krajine, že za nič nemajú ani tie zákony, ktoré sami vynášajú. Na prvom mieste stoja v tomto tatári prievidského okresu. Kresfanská ľudová strana koniec chce urobiť tým hrozným výstupkom, nezákonnitostiam a neslýchanému terorizmu tatárskych úradníkov, verejnej administrácie a tým cieľom nestydaté pokračovanie ich predniesla v krajinskej snemovni. Nech vidí celý svet, čoho sú schopní tatári v prievidskom okrese. Záležitosť táto netýka sa už viac jedine prievidského okresu a kresfanskej ľudovej strany, lež je ona záležitosťou celej krajiny, preto aj v obšírnej osnove podávame interpelláciu, ktorú v snemovom zasadnutí 20. januára, pofažne nezákonnitostí a terorizmu prievidských tatárov, povedal krajinský vyslanec kresfanskej ľudovej strany

Dr. Alexander Simonyi-Semadam.

Ctená Snemovňa! Pri voľbe v prievidskom okrese už včul na začiatku volebného pohybu vystrájajú sa také neriady, ktoré ma nutia, aby som sa s interpelláciou obrátil na pána ministra vnútorných záležitostí. Nedostatočnosť zákona o volebnom súdobníctve objavuje sa zvlášte prítomne. Kráľovská kúria nebola vstave súdobný výrok vyniesť o prievidskom mandáte, výsledok prevedeného vyšetrovania ale bol taký, že vyvoleného vyslanca prinútil, aby sa zriekol jeho mandátu. Konsekvenciou tohoto, po pol-

druha roku je to, že prievidský okres prítomne nachodí sa pred novými voľbami.

Vilhelm Sümegi: Je to driečny zákon. (Čujme!

Alexander Simonyi-Semadam: Prievidský volebný okres mnohému sa naučil zo súdobného výroku kráľovskej Kúrie. Presvedčil sa o nedostatočnosti zákona a včul už s veľkým hlučkom tam ohlasujú, že aj túto voľbu tak treba previesť, ako bola predošlá. (Škandál! vykrik z ľavej a krajnej ľavej.) Bo veď nič iné nemôže sa stať ako to, že proti tejto voľbe zadanú petíciu Kúria nechá zas ležať poldruha roka a vyvolený vyslanec potom zas zreknúť sa môže mandátu a ostatne možno, že medzi tým časom aj snem rozpustený bude. (Tak je! z ľavej a krajnej ľavej.) Neni teda žiadneho rizika, úradné medzítka slobodne môžu garazdovať a podplácanie ztvára sa bez konca kraja.

Ctená snemovňa! Ako v prievidskom okrese ctia slobodu rečenia a možnosť kortešovania na košovku uvádzam len jedon pád. (Čujme! Čujme!) Dňa 16. januára bolo účtovanie v obci Nadazsér. Zasadnutie zahájil berženský pán farár Ignác Lukács a reč svoju začal s tým nevinným podobenstvom, že v Afrike prítomne je vojna medzi Talianmi a Turkami, u nas ale že vede sa boj medzi liberalizmom a katolicizmom. To podobenstvo ale nemohol zakončiť, bo prievidský hlavný slúžny Adolf Abaffy...

Stefan Rakovszky: To je dobrý páňko!

Alexander Simonyi-Semadam: ... pretrhol ho v reči a povedal, že je to búrenie proti liberalizmu. (Smiech.)

Vilhelm Sümegi: Liberalizmom menuje to ten hlavný slúžny. (Veľký hluč.)

Alexander *Simonyi-Semadam*: Pretrhol ho v reči a povedal, že je to búrenie proti liberalizmu, búrenie proti konfessiam. (Hluk a výkriky z lavej: Šnájdig!)

Loránd *Fráter*: To neni šnájdig lež sviňstvo! (Hluk.)

Alexander *Simonyi-Semadam*: Hlavný slúžny povedal: To nemôžem dovoliť a keď pán farár tak bude pokračovať, v jeho vlastnej obci odejmem mu slovo, ja som tiež dobrý katolík.

Štefan *Rakovszky*: Freimaurer! (Hluk.)

Alexander *Simonyi-Semadam*: Keby ctený pan hlavný slúžny len pri tom bol ostal, že sa takto vyslovil, to by jednoducho len komičná vec bola, ktorú by tu nebolo treba ani spomenúť. Ako ho ale v tom shromaždení volakto okrikoval, že je freimaurer, on hneď na to osvedčil sa: *áno, ja som freimaurer* a dal sa dokazovať, že freimaurerstvo neni nepriateľom katolicizmu. (Toto osvedčenie je tiež zrejším dôkazom, aký dobrý katolík je pán hlavný slúžny a ak dobre vie on nauky jeho cirkvi. Red.) Po tomto pán hlavný slúžny sám prevzal slovo dal sa držať dlhú programnú reč a rozvinu, zástavu liberalizmu. (Smiech z pravej.) Gratulujem vám, ctení pánovia, v tomto ohlade uznávam, že je on ozaj šikovný chlapík, slobodu rečenia však vykladá si každý tak ako vie. (Hluk.) Ako totiž vystúpil nasledujúci rečník a spomenul, že liberáli spravili cirkevno-politické zákony, vtedy hlavný slúžny rozpálený skočil mu do reči a povedal, že on nedovolí, aby na jeho reč dakto poznámky robil alebo aby z jeho reči skomponoval svoju reč, ináč hneď odejme mu slovo. (Hluk.)

Ctená Snemovňa! Každý môže mať rozličné náhľady o tom, aké povinnosti má slúžny pri volbe. Ja veľmi dobre viem, že tí páni, ktorí ich mandáty ďakovať musia slúžnovcom, honorujú toto pokračovanie hlavného slúžneho a že sa im ono veľmi líbi. Myslím však, že jestli len aký-taký pochop majú o rovnoprávnosti a úcte pred zákonmi, musia uznať, že slobodu rečenia neslobodno prevádzať takýmto spôsobom a že sa to niako nesrovnáva ani so spravедlivosťou, lež ani s počestnosťou, keď hlavný slúžny v záujme jedného kandidáta kortešuje s najhnusnejšími prehmaťmi jeho úradnej moci, druhému ale ani hovoriť nedovolí. (Schvalovanie z pravej.)

Spomenutý hlavný slúžny zcela podobne pokračoval pri vynesení jednej sentencie. Hlavný slúžny Abaffy pod číslom 276—1912. vyniesol nasledujúcu sentenciu: Viacerým pánom dovolil rečniť, lež (číta) «drovi Mikulášovi Griegerovi dekanovi farárovi obce Bakonysárkány nedovolujem rečniť v shromaždení».

Vilhelm *Sümegei*: Za štyriadvadsať hodín dá ho odohnať Jakabffy. (Hluk.) Liberálny človek nesmie trpeť takéto aziatické veci. (Hluk.)

Štefan *Rakovszky*: Spravia ho barónom!

Alexander *Simonyi-Semadam*: Sentenciu svoju hlavný slúžny odôvodnil nasledovne: Takú sentenciu musel som vyniesť, bo dr. Mikuláš Grieger dekan farár obce Bakonysárkány, pred voľbou 2. júna 1910. vydržiavanou, v ľudových shromaždeniach, vo viacerých obciach okresu zariadených, bezúzdne búril — to všetko pravda on vymyslel naň. (Smiech z prostriedka.) Nevie, čomu tešíte sa tak veľmi, páni vyslancovia!

Jedon hlas (z pravej): My ničomu!

Alexander *Simonyi-Semadam*: Koho sa netýka, nech to nebere na seba. Jestli páni vyslancovia tomu sa tešia, že v sudcovskej sentencii na dakoho vymysleť možno ako prestúpil zákon a búril, ja z mojej stránky gratulujem pánom vyslancom, som však tej mienky, že v štáte, kde panovať má právo, takýto pád je najväčšia impertinencia. (Hluk z pravej.)

Štefan *Rakovszky*: Komisnosť!

Vilhelm *Sümegei*: Áno to je komisnosť! Nám tiež ušlo sa dosť takých vecí. (Smiech z pravej strany.)

Štefan *Rakovszky*: Neschvalujte to tak verejne!

Gróf Aladár *Zichy*: To má byť osmelovanie pre tamojších pánov.

Ján *Justh*: To zapríčinila Kúria s jej súdobným výrokom.

Vilhelm *Sümegei*: Potupa a haňba. To má byť kultúrna krajina, kde sa také veci stávajú?

Alexander *Simonyi-Semadam*: Môže sa to aj s vami stať, že pridete pod voľbu v takom okrese, kde slúžny patrí ku inej stránke. Jestli i vtedy zastávať budete vašu mienku, ja z mojej stránky úplne vás budem rešpektovať.

Julius Rosenberg: Stalo sa!

Alexander *Simonyi-Semadam*: Myslím že pán vyslanec Julius Rosenberg nemôže o tom hovoriť, bo jeho stálym kortešom bol hlavný slúžny. Ja to dobre viem, veď som ja bol jeho protikandidátom. (Smiech.)

Julius *Rosenberg*: Vy ale ste mal z toho väčší ošoh ako ja. (Smiech.)

Alexander *Simonyi-Semadam*: Veď ale nakoľko podarila sa táto kortešačka, to je iná otázka. Ako aj iná otázka je to, či daaká vec skutočne sa prihodila. Páni vyslancovia zaiste môžu sa tomu tešiť, že ich vyvolili pod patronátom hlavného slúžneho. To je na každý pád veľmi ľahká vec, ja som však toho presvedčenia, že úradné medzítka, ktoré takýmto spôsobom držia v uctivosti zákony na žiadan pád sú k počestnosti úradníckemu sboru a ani tej stránke, ktorej tým službu mienia preukázať. (Tak je! z lavej.)

Vilhelm *Sümegei*: Prísahu zložili na zákony!

Alexander *Simonyi-Semadam*: Ja myslím, že keď vaša stránka dakde má väčšinu a keď vašeho kandidáta dakde aj vyvolia, k tomu není je potrebné prehrešovať sa proti zákonom a není zapotreby, aby úradníci verejnej administrácie páchali násilenstvá.

Ján *Justh*: U nich to ináč neide!

Ján *Molnár*: Bez toho ani nevedia zvíťaziť!

Alexander *Simonyi-Semadam*: Myslím, že väčšina mandátov pracovnej strany není vyvolená takýmto spôsobom. (Smiech z lavej.)

Lórand *Fráter*: Hnutie z pravej! (Smiech z lavej.)

Alexander *Simonyi-Semadam*: Myslím že väčšina pánov vyslancov jednej mienky je so mnou a odsúdi násilenstvá hlavných slúžnych. (Hluk.)

Predseda (cengá): Ticho prosím!

Alexander *Simonyi-Semadam*: Po všetkom tomto, na pána ministra vnútra zadávam nasledujúcu interpelláciu (číta):

Náklonný je pán minister nariadiť, aby pri vyslaneckej voľbe v prievidskom okrese medzítka vrchnosti prísne držaly sa zákonov, neobmedzovali slobodu rečnenia a nezneužívali ich moc úradnú? (Hlučné schvalovanie z lavej a krajnej lavej.)

Druhá interpellácia.

V záležitosti hrozných nezákonností aké prítomne páchajú liberáli v okrese prievidskom na ministra vnútra nasledujúcu interpelláciu zadal i vyslanec kossuthovskej strany

Gróf Tihamér Somssich.

Ctená Snemovňa! Aká mohla byť tá prievidská voľba, o tom pravý obraz utvorí si môžeme z toho, že ačpráve v krajine proti početným mandátom zadané boly petície, napadnutý vyslanec nikde sa nezriekol mandátu. To sa stalo jedine v Prievidzi, kde Rudnay zložil mandát, následkom čoho je tam prítomne nová voľba.

Čo sa včul robí v Prievidzi, to predomnou náležite vysvetlil pán vyslanec Alexander *Simonyi-Semadam*, neidem to preto opakovať. To je však istá vec, že keď k udržaniu poriadku povolaný hlavný slúžny, pri takých slovách, ktoré vôbec neobsahujú nič poburujúceho a začínajú sa s tým: «čo je za rozdiel medzi katolicizmom a liberalizmom», keď pravím, hlavný slúžny pri týchto slovách pretrhne rečníka a nedá mu ďalej rečníť a keď tenže slúžny i druhému rečníkovi skočí do reči a začne sám vykladať svoje politické presvedčenie a natisať ho poslucháčom a keď sa proti tomu jedon z voličov ohlásil, dá ho preč odviesť žandarmi: to je také zneužívanie úradnej moci, že to bez slova nechať nemožno.

V tejto záležitosti vlastne dostatočná by bola bývala i jedna interpellácia. Aby sa však nezdálo, že ponevác je reč o kandidátovi ľudovej strany, preto sa tu ohlásil vyslanec tejto strany, lež aby pred celou krajinou dokumentované bolo, ako úradník verejnej administrácie v Uhorsku prekáža užívanie občianskeho práva a aby presvedčil sa svet, že vláda nehľadí ľahostajne na takéto neriady, preto keď prosím pána ministra, aby bezodkladne nariadil vyšetrovanie v tejto záležitosti a proti politickým právam previňujúceho sa úradníka prísne pötrestal, zadávam nasledujúcu interpelláciu:

Ctený pán minister vnútra má-li známost o tom, že Adolf Abaffy stoličný hlavný slúžny z príležitosti programnej reči vyslaneckého kandidáta Kolomana Brestyenzskyho ozná-

meným rečníkom bez príčiny odňal slovo? Náklonný-li je podobné zneužívania úradnej moci, nakoľko sa udaly, prekaziť a každého, čo sa podobne previni, náležite potrestať?

Snemovňa uzavrela, aby obe interpellácie bezodkladne doručené boli ministerstvu vnútra.

Z Nitry do Prievidze.

Voličia okresu prievidzského!

Celá Nitra je zvedavá, nie na to, že kto zvíťazí pri budúcej voľbe v Prievidzi — lebo veď všetci vieme, že ľudová strana má väčšinu — lež na to je zvedavá, že židovskí liberáli aké huncútstva a figle vymyslia, aby víťazstvo ľudovej strany prekazili. Vedia židovskí liberáli, že pri včulajšej voľbe huncútstva prevádzka bude ťažšia vec, lebo mnoho ablegátov bude prítomných nielen z ľudovej strany, lež aj z inej opozície. A preto už aj k tomu by privolili, že nech Prievidza pošle ľudového ablegáta, len Brestyenzsky nech to neni! Vyvedal som sa, že prečo tí židovskí liberáli tak veľmi nenávidia toho Brestyenzskyho? A dostal som tú odpoveď, že preto, pokiaľ hriechy, nepravosti a huncútstva Filbergerovcov, Abaffovcov a všetkých ostatných nitrianskych židovských liberálov nikto tak nezná ako práve pán Brestyenzsky, následkom čoho sa aj veľmi boja, že keď bude ablegátom, v celej nahote tak predstaví smutné pomery stolice nitrianskej, že sa haňbiť budú na ulicu sa ukázať. A práve tá okolnosť, že pán Brestyenzsky najlepšie zná mimoriadne smutné pomery našej stolice, aj krajinský výbor kresťanskej ľudovej strany jednohlasne odporúčal okresu prievidzskému znovu pána Brestyenzskyho, aby mu dal príležitosť v krajinskom sneme, v opravdivom svetle predstaviť nitrianskú stolicu.

A preto vy ct. voličia, ak chcete zlomiť to židovskoliberálne jarmo, v ktoro vás židovskí liberáli dovčulku držali, ak chcete, aby židovským liberálom raz navždy odišla chuť pokúšať vás so všeliakými židovskými praepoštami a jeho vnukami, postavte sa na nohy a všetci ako múr vytrvajte pri boku pána Brestyenzskyho.

Protikandidátom pána Brestyenzskyho z tej darobnej strany je akýsik Egyed Rudnay, ktorý k tomu, aby bol ablegátom, ani zásluhy, ani

schopnosti nemá, okrem tej jednej jedinkej vlastnosti, že sa «Rudnay» menuje. Ale kto by bol ten hlúpy volič z okresu prievidzského, že by si myslel, že Rudnay v krajinskom dome zdvihne slovo za ten chudobný, ťažko pracujúci ľud, ktorý nezná a s ktorým sa shovárať nemôže?

Kdežto u pána Brestyenzskyho má sa vec celkom ináč. V celom okrese neni nikoho, kto by smutné pomery ubohého ľudu lepšej znal, ako pán Brestyenzsky. A že má aj schopnosť a smelosť ubohý ľud zastávať, to dokazuje jeho minulosť.

Vieme, že vám slubovať budú všetco dobrehého, lež nezabudnite, že sluby sa slubujú a blázni sa radujú. Budú vám ponúkať 30 strieborných, jako židi ponúkli Judášovi, ale kto prijme judášske peniaze a za ne proti presvedčeniu aj hlasovať bude, toho dušu tie peniaze páliť budú tu i na druhom svete. Tie judášske peniaze, to je tá tiberálna gebula, s ktorou lovci ryby chytajú. Ktorá ryba gebulu prijme a zhltnie, stane sa koristou lovca; práve tak bude to aj s tými voličmi, ktorí od liberálov im hodnú gebulu prijmu. Budú vás prenasledovať, budú sa vám vyhrázať, ale nezabudnite, že aj muchy v jaseňi, keď cítia, že zima je už blízko, a že oni zahynú, tiež štípu a znepokojujú ľudí. Smelo teda do boja! Boh je s vami a tak ani brány pekeľné vás nepremôžu!

Nitran.

Otvorený list

pánu Juliusovi Blaskovich, postmeistrovi

Nyitrazsámbokrét.

Pred viacej rokami v obci Tökésujfalu kúpil som od Laukových nápadníkov ich majetok, pokiaľ ale do gruntovnej knihy pre voľaku chybu som prísť nemohol, Laukovci od banky Slavie pre dlžobu boli zažalovaní a banka Slavia ten istý majetok, ktorý som ja už pred rokami vo vlastníosti a v užitku mal, na verejnej licitácii odpredala.

Licitácia prevedená bola okolo r. 1891. a ja, aby som neprišiel o tento majetok a ďalej aj pre tú príčinu, že tento majetok už bol ako moja vlastníost zakomasovaný, prinútený som bol znovu kúpiť ho na licitácii.

Aby som kúpnu cenu mohol vyplatíť, pri-nútený som bol utiekať sa ku Vám, ako ku di-rektorovi nitražambokretskej šparkassy. Vy ste mi najprv na môj otcovský majetok kreditoval 4500 zlatých. Z týchto peňazi ja ale dostal som len 3500 zlatých. Ostatných 1000 zlatých pod istým titulom, že ich ako licitacionálnu summu 2000 korún, vo veľkopolčianskom šteieramte zložíte, ste mi zadržal a odomňa ich vyklamal. Ja som pre tie peňaze viacraza bol vo veľko-topolčianskom šteieramte, tam mi ale povedali, že direktor Blaskovich za mňa nezložil tam žiadne peniaze a že tam na Laukovsku licita-cionálnu summu na moje meno nič nestojí. Z príčiny tejto prišiel som ku Vám, Vy ale osopil ste sa na mňa s najväčším grobianstvom a zo šparkassy chcel ste ma dať vyhnať, ba čo viac, moje obligácie dal ste zažalovať u kráľ. súdu Bánovského; keď som sa ja ale na termín ustanovíť chcel pred súdom, odkázal ste mi, že aby som prišiel k Vám. Ja som aj prišiel a po-vedal ste mi, že sa ja pred súdom ustanovíť nemusím, lebo že ste od práva odstúpil. Ja som Vám to uveril a poslúchol som Vás, ku súdu som nešiel, kde ma potom konvinkovali a odsúdili na zaplatenie všetkých útrat, čo uro-bilo vyše 200 korún.

Vy ste ma takto a aj celú moju familiu na vnivoč obrátil, moj majetok, ktorý vyše 40.000 korún bol hodný, skrze nitražambokretskú špar-kassu na verejnej licitácii odpredaný bol za bagatel. Nech aj Vám Pán Boh je tak na po-moci a aby ste aj vy na to prišiel, na čo ste mňa obrátil.

Tak ďaleko ste ma zaviedol vašimi slad-kými rečiami a tak ste robil s každým, bo moja škoda neni len samotná, Páni nitražambokret-skej starej šparkassy tak robili s každým gaz-dom, a každého jedného veľmi oškodili, len aby z toho chosť a peňaze mali; a majetok kaž-dého jedného gazdu, ktorý na svoj termín hneď neplatil, za bagatel na licitácii odpredali, tie majetky obyčajne oni kúpili a znova na svoj chosť odpredali.

Následkom takéhoto pokračovania ľudia sa od šparkassy odvrátili a dôveru ku nej celkom ztratili, to bola príčina, že táto šparkassa, ktorá mala ročitého obchodu vyše 3 millionov korún škandalózne padla. Na vaše pretváranie a fa-

lošnú poniženosť, ďalej do ohľadu berúc vašu familiu, vkladatelia a akcionári Vás utekať ne-chali a nezdvihli proti Vám kriminálnu pravotu.

My roľníci a gazdovia, ačpráve sme stísali päťami, prinútení sme boli mlčať a jedine len to sme úfali, že príde čas, keď verejne pred celým svetom potupený budete.

Miesto toho, že ste sa tomu mohol tešiť, že Vás vtedy utekať nechali a že by ste bol obanoval Vaše predošlé účlnkovanie, Vy veselo vystrájal ste ďalej všetky tie kúsky a mani-pulácie ako predtým. Máte tú smelosť, že vzder všetkeho tohoto, znovu sa hlásite za generál-neho direktora novej šparkassy žambokretskej a neni ste spokojný s tým, že jednotliví páni, ktorí najviac akcií majú, z gracie spravili Vás kassírom.

Však ale struna nafahnutá musí sa raz pre-trhnuť, svetu sa oči otvorily, istý mnohovážny občan žabokrětsky Váš predošlý život, Vaše manipulácie a huncútstva uverejnil už v dvoch novinách nitrianských.

Úfam že nebudete mať viac smelosť pred obecenstvom vystúpiť, bo sám musíte uznať, že flinta mnohorazy zpiatky vystrelí. Ohlásia sa jedon za druhým aj viacerí, ktorí celkom odhalia Váš život a Vaše hriešne manipulácie, za čo im svet áno, Vy ale nebudete povdačný.

Tökésujfalu, 13. januára 1912.

Martin Melus m. p.

Do prievidského okresu.

Hor' sa voličia prievidského okresu vy slovenské obce, ktoré ste sa vždy tak krásne držaly pri volbe. Vaši ctihodní občania vždy ukázali, že sú horliví katolíci a statoční ľudáci. Aj včul, keď celej krajiny katolíci na vás hľa-dia, ukážte že ste verní svojmu katolickemu presvedčeniu. Srdečne vás pozdravujeme a pro-síme všetkých Slovákov, držte spolu a ukážte, že vás nezmenily liberálne cigánstva a zbojstvá. A čím viacej utláčajú ľudovú stranu a takých ľudákov, ako je pán Koloman Brestyenzsky, vy katolícki slovenskí voličia, tým oduševnenejšie bo-jujte a vytrvajte pri ľudovej strane a pri pánu Brestyenzskymu.

Liberáli hovoria, že sú len preto proti pánu

Brestyenzskymu, bo je on dôverným priateľom ľudu a zmužile zaň bojuje nielen medzi vami, lež po celom Hornouhorsku, kde je rozšírená kresťanská ľudová strana. Liberáli teda nechcejú pána Brestyenzskyho, bo je on vašim priateľom. Máte teda voliť vašeho nepriateľa? Máte snáď voliť nepriateľa katolíckej cirkvi a kresťanskej ľudovej strany? Hore sa voličia prievádzského okresu!

Keď sú vám liberáli cez 5 rokov nepriateľmi a neznajú vás, neznajte ich ani vy pri voľbe! Nehľadte ani na peniaze, ani na sluby, ani na drevo, ani na vozenie klátov. Kto že ich bude vozíť keď vy nie? S vašim votumom, s vašim presvedčením kresťansko-ľudáckym nech nikto kšefty nerobí. A nerobte s tým kšefty ani vy, nepredávajte sa a svoje votum, bo by vás odsúdil celý katolícky svet!

Preto vás ešte raz pozdravujeme a prosíme všetkých voličov a nevoličov, ba i vašu chrabrú mládež, ukážte všetci liberálom, že ste statoční ľudáci, že sa nedáte ani odstrašiť ani zakúpiť. Veď ste vy neni utisnutí na tých niekoľko zlatých a statočne vyrábate si vaše peniaze. Neprímajte peniaze judáške, bo Judáš pre ne sa obesil.

Náležite známe vaše slovenské obce, bo chodíme medzi vami. Preto prosíme všetkých voličov a občanov Chrenovskej farnosti, kde patria: Chrenovec, Rástočno, Jalovec, Brusno, Malá Čauša, Veľká Čauša, Lipník, Morovno; Brezianskej farnosti kde patria: Brezany, Nedožier, Pollus, Pravenec; Lazanskej farnosti s obcami: Lazany, Poruba, Konyonka; Sebedražskej farnosti s obcami: Sebedraž a Cigel. Kosovci, nezapredajte ľudovú stranu, veď ste katolíci! Opatovčania, Dubnice, Sulovce, Kocúr, všetci hlasujte na ľudovú stranu a na vašeho verného priateľa Kolomana Brestyenzskyho! Tento nech je vašim ablegátom! Tento zná vaše potreby a zmužile bude bojovať za vaše záujmy, za vašu cirkev a za kresťanské zásady. Liberáli kandidujú Egyda Rudnayho! Ten chce byť ablegátom pre seba, aby dostal dobrú službu. V snemovni hlasovať bude s liberálmi a s freimaurermi a bude pracovať na tom, aby ešte drahšie boly: mäso, soľ, petrolej, doháň a iné potravné články. Veriaci kresťan a katolík nesmie hlasovať na liberála!

Preto po všetkých obciach okresu prievádzského z prís každého statočného voliča kresťanského ozývajú sa jednohlasne: **Nech žije Koloman Brestyenzsky!**

Tmavé mrákavy.

Pozorlivý politik od dávna spatruje medzi vládnymi mungovcami istú nespokojnosť. Ako čo by šípili tí pánkovia, že príde na nich pohroma. Hľadia v pravo, v ľavo. Daktori z nich podlyzujú sa Hédervárymu. Druhí Tiszovi. Tretí Lukácsovi. A to sú znaky blížiacej sa pohromy. Mungo má frňak ani poľovný pes. Zaňuchá zverinu a tiež aj nešťastie. Hladá útulok ani potkan na topiacej sa lodi. Hja, každý mungo chce žiť. Z milosti a zo štedrosti Héderváryho obdržal mandát poslanecký a s nim rôzne výhody, ktoré častokrát vedú ku masným obchodom. Mungo nechce utrátiť tieto výhody a nechce opustiť plný válov. Preto s najašenou tvárou hladí v tú stranu, odkiaľ vláde nebezpečie hrozí a privoniava, kto asi prevezme stádo mungov, keď by Héderváry buchnul?

Zkúsený mungo je opravdový časomer. A je aj mimikrista. Zná sa pridržovať okoličnosť. Keď Héderváry buchnie, príde iný gazda. Mungovi nezáleží na osobe, iba na plnom válove. Jedno mu, či Héderváry, či Tisza, či Lukács alebo iný leje nápoj do hrantu, len nech je plný. Mungo pokorne a verne slúži hoc akého ministerpredsedu. Chráni si mandát a všetko to, čo je s mandátom spojené. Preto je tá nespokojnosť medzi mungovci. Oni to síce tajia. Veria sa, že ich strana pevne stojí. Že niet moci, ktorá by ju zvalila. Aj to vravia mungovia, že niet žiadnych mrákav na politickom podnebí.

No, len pomaly. A čo bude, keď vláda znovu dá pojednávať v sneme vojenské predlohy? No mungovia, či nedostávajúte husaciu kožu, keď na to pomyslíte? Či sa neobávajú o váš poslanecký mandát? Či nerevete, keď pohliadnete na plný válov? Hej bistu svetu mungovia moji, veru sa volačo chystá! Justhovci nepopustia. Tí ani čuť nechcú o vojenských predlohách, Chystajú sa ku technickej obštrukcii. Zastavia prácu snemu, tak že vláda hoc má aj ohromnú väčšinu, ostane nemohúcou. Že vraj sprisniete snemové pravidlá, povedáte. Tým horšie pre vás. S násilnosťou

nedocielite nič. Tak pochodíte, ako volakedy pochodili Tiszovi drabanti. Vyhodia vás von. Nepozostáva iné ako rozpustiť snem. O tom ale vy nechcete čuť, lebo veď ktorý z vás by šiel s tým pred voličov, že povýši počet rekrútov a bez všetkej náhrady odhlasuje tie milióny, ktoré vojenská vláda od Uhorska pýta? Obyvateľstvo Uhorska veru nechce tie vojenské predlohy, za ktoré vy mungovia žijete a mrete. A práve to bude vašou smrťou. Vy ste prácu sľúbili obyvateľstvu Uhorska. Už ste dva roky na vláde a o tej sľúbenej práci ani chýru ani slychu. Zhola nič ste nepracovali, iba mámili ľud a mrhali čas. V posmech ste mali prácu, lebo pracovať neumiete. Miesto práce neslýchané farchy chcete uvaliť na bedrá ubohého obyvateľstva Uhorska.

Nuž ale príde na vás trest. Už sa blížia mrákavy. Vy vopred sa trasete. Uspokojte sa, nie Héderváry je prvým ministerpredsedom, ktorý pre vojenské predlohy buchne. Obyvateľstvo Uhorska iba tešíť sa bude tomu, že sa skiepil vlády mungovskej, ktorá ho iba klamala a obfažovala novými farchami.

Ondrej Hladký.

Dedina.

Velkomestskí obyvatelia radi robia výlety na vidiek a vtedy pobudnú tam dlhší alebo kratší čas v dedine. V zime dovezú sa na polovačku, prípadne navštívia svojho priateľa alebo pokrevného, ale len na krátky čas. Lebo v zime vidiek veľmi málo príjemnosti poskytuje. V lete je to naopak. Vtedy je o mnoho príjemnejšie tráviť čas v slobodnej prírode, kochať sa v krásach, pohybovať sa v zdravom, čerstvom povetří a odpočinúť si v tóni košatých stromov, pri občerstvujúcom prameni znamenitej pitnej vody.

Prevažná väčšina veľkomešťanov posudzuje život v meste a na dedine len z tohoto stanoviska. Niekedy, bárs celkom mimovoľne, sama dedina upozorní na seba veľkomestské obecnstvo. Keď dedinských gazdov dajaká nehoda stihne a za istý čas zastavia dopravu potravných článkov, vtedy veľkomestské obecnstvo pocíti, že jakú má dedina preň významnosť. Dedina je komorou mesta. Na dedine bývajúci

gazdovský ľud dorába potravné články a zaspobí s nimi mesto.

Nemôže to byť lahostajné pre obyvateľstvo mesta, jako žije ľud na dedine, jaký je jeho dobrobyt, jaké sú jeho mravy a jaké je jeho vzdelanie. Lebo čím intenzívnejšie gazduje dedinský gazda, tým viac potravných článkov dorobí, tým lepšie môže mestské tržišťia potrebnými článkami zaopatriť. Keď dedinský gazda svedomite, usilovne a múdre plní svoje povinnosti, sám sa hmotne dvíha a pri tom prospieva aj tým, ktorí sú prinútení všetko za hotový groš na tržišťi kupovať.

Obyvateľstvo na dedine posúdiť možno dla toho, že jaký spoločenský život vedie. A vieme zo zkušnosti, že kde sa zdravý spoločenský život vyvinul, kde občania spojenými silami, spoločným dohodnutím a svornou voľou podporujú jedon druhého, tam to celkom ináč vyzera, jako v obci, kde každý len pre seba žije, kde sa občania najviac len pri sklenici v kréme stretajú, kde ináč o spoločenskom živote ani chýru, ani slychu. Pravda ku každému spoločenskému pohybu potrebný je vodca, ktorý múdrou rozvahou určí smer pohybu a tento cieľuprimerane riadi a vedie. Duchovný a učiteľ ako povolání vodcovia ľudu, mnoho môžu vykonať v prospech obce, keď si stanú na čelo takého pohybu. Svojim účinkovaním získajú si vrelú vďaku svojich spoluobčanov. A ponevác hmotný a mravný vývin obci, hmotný blahobyť občanov v prvom rade ma byť záujmom štátu, na spoločenskom poli v malej obci účinkujúci duchovný a učiteľ zadovážia si veľké zásluhy o všeobecné záujmy krajiny.

Ani najmenej nechceme popierať, ba ochotne uznávame veľkú významnosť vývinu miest. Aj to uznávame, že sú mestá utisknuté na podporu štátu, ktorú v novšom čase aj dostávajú. Ale toto nemôže byť príčinou, aby sme menším obciam pomoc a podporu odopreli. Zvlášte takým obciam, kde obyvatelia zdrave smýšľajú, kde sa všemožne usilujú kráčať cestou vývinu ku mravnému a hmotnému blahobytu. Lebo povedzme úprimne, v mnohých obciach nepozorovať takmer žiaden vývin, bo sú patričné obce nesmierne zadlžené. Obecne farchy sú väčšie, než kolké chudobní obyvatelia znášať sú vstave. Takáto obec miesto vývinu vždy viac a viac

upáda, Tento úpadok vidieť na stavaniach, na poli, vôbec na majetku, lež poznať ho aj na zovňajšku a na duševnom stave občanov.

Napomáhanie mravných a hmotných záujmov menších obcí je všeobecným krajinským záujmom. Na tomto poli má vykonať každý povoláný faktor toľko práce, koľko vykonať môže. Ten ľud, ktorý v potu tváří obrába pole, aby krajinu potrebnými potravnými článkami zapatril, zaslúži dobroprajnú pomoc a podporu. Za mravné a hmotné zveladenie obcí bojuje kresťanská ľudová strana v krajinskom sneme a kto sa chce presvedčiť, ako za ľud dedinský neustále pracujú neohrození ľudomilovia, nech usilovne číta sošity Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Rovnoprávnosť.

Od dávnych časov zkusujeme my katolíci, že istí ľudkovia za nič nás majú, že na naše pohyby hľadajú s nenávisťou, že nás v posmech majú, ako čo by sme ani neboli krajinskí občania. Tí ľudkovia — pomenujme ich socialdemokratmi, kazármi a slobodnými murármi — radi by nás olúpili, nielen našich škol, našich cirkevných majetkov, lež i práv občianskych, hoc tak daňujeme jako oni a hoc tak konáme povinnosti občianské ako aj oni. Na to ale nie sú ohľadom tí pánkovia. Dostatočný je im proti nám ten dôkaz, že sme katolíci a už nás napádajú po novinách, už nás osočujú a posmieľajú po verejných miestach.

Urážky tých oplanov, myslím pocítil už každý katolík, či v takom alebo inakom spôsobe. Lenže my katolíci nadmieru sme trpezliví. Urážky a potupenia na hluchú púšťame. Nebránime sa. Ba keby nás taký oplanisko slobodnomurársky zaucho čapil, ešte mu podržíme aj druhé líce.

Nuž ja, takí sme trpezliví a lahostajní. Nepomyslíme, že práve naša barania trpezlivosť dodala smelosti a odvážlivosti našim nepriateľom, aby čím bezočivejšie vystupovali proti nám. Všetko je im v očiach, čo je naše, katolícke. Oni si všetko dovoľujú. Pre seba chcú šabať všetky výhody a práva. Iba oni chcú požívať slobodu, my aby sme otročili.

Hej katolíci, dokedy budete to trpeť?...

Záhorský.

POLITICKE CHYRY.

Čo sa sníva prievidským liberálom?

Sníva sa im o žaludi. Celý prievidský okres vidia pobúrený. To pravda všetko vidia v ich ťažkých snoch. Čo o pobúrených a nepokojných voličoch prievidského okresu píšú a rozchyrujú, sú samé liberálne luhaniny a má slúžiť k tomu, aby zas celý okres oblahnutý bol vojskom a žandármi. Prievidský okres nikdy nebol pokojnejší a tichší, ako je teraz. Liberáli teda darmo vyvádžajú ich figle!

Naľakaný Abaffy.

Hlavný slúžny prievidského okresu Adolf Abaffy naľakal sa výsledku interpellácie, ktorú o jeho pokračovaní, v krajinskom sneme povedal vyslanec Alexander Simonyi Semadam a preto novou sentenciou pod číslom 270/1912. vydanou dovolil, že pri programnej reči Kolomana Brestyenzskyho v Handlovej rečníť môže aj dr. Mikuláš Grieger, dekan-farár obce Bakony-sárkány. Nuž rečnil tam nielen on, lež i skutočný vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky, Ján Huber a Augustin Gramantik. Voličia a ľud s hlučnými ováciami sprevádzali zvlášte reč Štefana Rakovszkyho, ktorý v nedeľu popoludní ešte aj v Prievidzi povedal veľavýznamnú reč a ačpráve ostro šlahal prechmaty liberálnych úradníkov, Abaffymu nestalo sa nič. Kresťanská ľudová strana dosiahla teda to, že liberálne medzítka administrácie aspoň na čas, neopovažia sa nohami šliapať práva ľudu.

Kto má byť liberálnym kandidátom v Prievidzi?

Strana takzvanej národnej práce ako hovorila, usniesla sa na tom, že v prievidskom okrese kandiduje Egyeda Rudnayho. Nuž voličia prievidského okresu náležite znajú pokolenie Rudnayovcov a preto jestli Héderváry ku voľbe nepošle niekoľko dreadnoughtov, s jeho Egyedom istotne prepadne.

Čínsky detský cisár, ktorého nateraz pozbavili trónu.

Zo snemovne.

Snemovňa krajinských vyslancov po odhlasovaní krajinského rozpočtu pojednávala návrhy viacerých menších záležitostí a v pondelok dala sa do pojednávania predlohy o appropriationi. Pojednávanie toto potrvá bezmála za dlhší čas, bo politické stránky opozície použijú túto príležitosť, aby bez všetkých ohľadov posvietili na neprajné pomery politické, aké prítomne panujú v Uhorsku.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: Ondrej Kriston.

Už svitá.

Dusnú tichosť trápnych okamihov prerušila reč jedného zo súdruhov.

— Postoj ešte na jedno slovo, Peter! — povedal. Lebo ja sa tak nazdám, že my všetci ideme s tebou. Ja som ňa vždy poznal ako statočného človeka. Ako takého, ktorý svoje presvedčenie nasleduje úprimným srdcom. I vtedy si tak činil, keď sme tento spolok založili a teba sme vyvolili za svojho vodcu. I teraz ňa presvedčenie vedie. keď tu necháš týchto so sebou zápasiacich ľudí. I ja idem s tebou! Uver, činím to práve tak zo srdca a opravdivého presvedčenia, jako ty. S tebou som cítil, keď ňa prinútila k oškodeniu majetku tvojho brata táto osiadená spoločnosť. Do jakého veľkého zločinu, nepoctivosti sme vohnali teba, ktorého statočnosť je taká, jako premyté zlato! Ale nermúť sa po vystálej próbe. Veď i zo zlata len tak bude prsteň, keď ho ukujú. S tebou cítim z celej duše i teraz. Pravdu máš, že nemôže byť pravé učenie, ktoré diabolskú nespokojnosť vlieva nám do duše a oheň nenávisti v nás roznečuje. To učenie je pravé, ktoré vedie k spokojnosti k srdečnému milovaniu a láske ku blížnemu povzbudzuje človeka.

— Dobre hovoríš, bratku — odvetil Peter Sivoň. Na nás jednoduchých remeselníkov, ktorí sme sa len svojmu remeslu učili, a spravovanie krajiny, tú ňazkú vedu — nepoznáme, skutočne nečaká tá úloha, aby sme poriadok sveta premenili. Nechcime *my* vykúpiť svet. Ten je už vykúpený, len rozumne obráťme k pro-

spechu toto jedine pravé vykúpenie. Jestli je poriadok sveta nie dobrý, nie je našou prácou z tohoto starého kepeňa novú kabaňu spraviť. Nech každý človek ide po svojej práci, veď každé remeslo má zlaté dno. Človekovi patrí práca, požehnanie prichádza od Boha. Preto teda, priatelia, Boh s vami! Keď vás vaše presvedčenie i na ďalej podrží v službe socialdemokracie, dobre, ostaňte.

— Ja — povedal druhý — s Petrom Sivoňom idem cestou lepšieho presvedčenia.

— Len o to vás ešte prosím — bovoril Sivoň — keď niekedy i vy za pravé poznáte, čo som teraz tu povedal, neuduste v sebe násilne moc pravdy. Lež stúpte na cestu napravenia, na ktorú ja teraz s veľkým ulavením vkročím.

Ale veru schytila sa na toto celá spoločnosť. Že ani oni neostanú. I oni sa očemerili od tých veľkých luhanín, ktorými seba i svet bláznia. Uprimne si žiadajú vrátiť sa do predošlého, pokojného, tichého stavu života.

Hneď tam sa rozišiel, s toľkým krikom a hlukom sbúchaely stehlíkovský socialdemokratický spolok.

— Veď hej — ozval sa pokladník — ale ešte jesto asi deväťatridsať korún v pokladnici. Čo urobíme s nimi?

— Ja by som povedal volačo, kde máme dať tie peniaze — hovoril Peter Sivoň. — Jedon náš priateľ remeselník, veď viete ktorý, po dlhej nemoci práve včera zomrel. Vdovu, sirotu nechal v biede. Myslím, na lepší cieľ nemožeme obrátiť tých trocha peňazi, jako keď vdove a sirotám pomôžeme, v mene toho Ježiša, ktorý *skutočne* vykupil svet a ktorý učil: «Miluj blížneho ako seba samého.»

So všeobecným súhlasom prijali tento návrh a potom s ľahkým, k novému životu prebudeným a rozveseleným duchom, pobrali sa všetci domov.

Tu sa končí rozprávka.

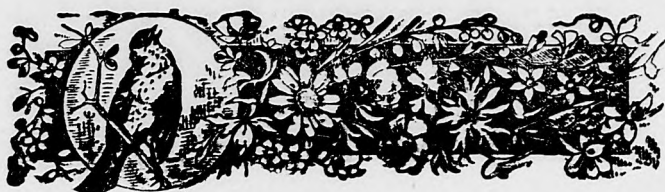
To už ani veľmi nepatri sem, čo sa stalo s Pavlom Malinským. Hrozne sa haňbil, že jeho podvod tak škarede vypadnul. V haňbe vždy viac a viac oddal sa korhelstvu. Toto však skôr-neskôr privedie človeka k spustlosti, potom do hrobu. I Malinský spustnul. A vo veľkej biede nečakal dlho na rýl a motyku.

Na pohrabe mu boli obidvaja bratia Sivoňovci. Na dôkaz toho, že oni ešte i tomuto mravne kleslému, podlému človekovi úprimne odpustia. Však i jeho planosť spoluúčinkovala k tomu, aby Petrovi Sivoňovi svitly zase dni pokojného života.

Dvaja bratia Sivoňovci v pokoji, v láske, v dobrol byte, ich usilovnou prácou sa vzťahajúcom, žili ďalej. Požehnal Boh prácu ich rúk.

*

Nezabudnime, čo sme tu čítali. Takáto malá dedinská udalosť nás niekedy lepšie privedie na cestu pravdy, než celá kopa vedeckých kníh.

CHYRNIK.

Alexander Bavona † pápežský nuncius zomrel vo Viedni 19. januára v noci. Narodil sa r. 1856. v talianskom meste Rocca di Cambio. Ako pápežský diplomat za krátky čas účinkoval v Columbii, ako pápežský nuncius svätú stolicu cez dva roky zastupoval v Brazílii a r. 1911. 17. júna ako pápežský nuncius prišiel do Viedne. Z príležitosti jeho odumretia, jeho veličenstvo kráľ zvláštnym spôsobom na známosť dal svoju sústrasť svätému otcovi. V nunciatúre viedenskej vyslovily sústrasť aj ukorská a rakúska vláda.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* skrze Ferdinanda, kráľa bulharského, vyznačený je veľkým križom zásluh. K noseniu tohoto vyznačenia osvietený pán biskup pritomne dostal dovoľenie od jeho veličenstva kráľa. — Svetový eucharistický spolok tohoročné valné zhromaždenie vydržiava vo Viedni. Prípravy ku tomuto valnému zhromaždeniu s pomocou sodpovedného výboru, z poverenia sboru biskupského, prevádza osvietený pán biskup. Zriedkave pekná slávnosť 14. januára bola v kaplnke kláštora praemonštratských kňazov. Osvietený pán biskup v tenže deň za prítomnosti početného obecnstva posvätil nový oltár k úcte košických troch mučedníkov a sv. pozostatky ich vložil do oltára blízko k tomu miestu, kde trpeli mučedníctvo. Po posviacke slúžil pri oltári sv. omšu a v krásnej reči prítomných, zvlášte ale mládež povzbudzoval k nasledovaniu čnosti sv. mučedníkov. Z tejto príležitosti ku všeobecnému sv. prijímaniu pristúpili členovia Márianských kongregácií a spovedať pomáhal ich i osvietený pán biskup. — Tunajšia Katolícka ľudová Jednota 21. a 22. januára usporiadala spoločenský uaukobeň, ktorý peknou rečou zakájal osvietený pán biskup a za ktorej príležitosti v prítomnosti početného obecnstva prednášky držali; Sarolta Geöcze. Štefan Haller krajinský vyslanec, hlavný tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty, dr. Štefan Molnár správca gymnazialných škôl na odpočinku, Štefan Sipos tajomník strediska Jednoty, dr. Julius Baranzsky hlavnomestský pravotár a dr. Jozef Vass správca kollegiuma sv. Imricha. — V Spolku katolíckych tovaryšov veľmi peknú prednášku mal minule Kristian Vass, professor a kňaz praemonštratských kňazov. — Na vranovský dom Piusa, zostaralých a nemocných kňazov, osvietený pán biskup daroval 250 korún a Géza Zsebráczky farár z Nyársardó 10 korún. — Tunajší spolok sv. Antona Paduanského v minulom roku rozdal medzi chudobných 11.704 kor. Tomuže spolku stý bezmenný najnovšie daroval 100

korún. — Katolícky autonómny kruh 27. januára usporiada zábavný večierok. — Ako kapláni prelození sú: Jozef Kenedich z Boldogkőváralja do Regeteriszka, Michal Kerékgyártó z Abaujszántó do Boldogkőváralja a Štefan Hornyák do Abaujszántó. Učítelia pod farnosťou Boldogkőváralja 14. januára utvorili spolok katolíckeho patronážu pre opustené deti.

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Grécko-katolícke obecnstvo slávnosť sv. troch Kráľov odbavovalo 19. januára. V katolíckom kruhu Rákócziho Adalbert Wick, professor náboženstva na tunajšom hlavnom gymnáziume katolíckom 21. januára držal peknú prednášku. Franc Paskovits tunajší kaplán, ku katolíckemu gymnáziumu vymenovaný je za kazateľa. Štefan Széman professor grécko-katolíckeho náboženstva na tunajšom hlavnom gymnáziume sossbieral svoje články cez 10 rokov uverejnené v rozličných novinách a vydá ich v osobitnom sväzku. — Mestská policaj uverejnila zprávu o účinkovaní jej v minulom roku. Z tejto zprávy vysvitá, že vybavila 4911 záležitostí rôznych prečinov, ako krádeže, klamstvá atď. a že za dovoľenia nočných muzik patriční platili 12.000 korún. — *Bardijov:* Mestský fiškus zomrela na jeho miesto hlasia sa dvaja konkurenti, pravda oba sú liberáli a podžupan podporuje oboch, aby teda i vlk sa nasýtil a aj baran neostal hladný v meste Bardijove, stroja sa zariadiť fiškálsku a podfiškálsku stanicu. Prešov je triraz tak veľké mesto ako Bardijov a postačí tam len jedon fiškál vybaviť všetky mestské záležitosti. — Na území stolice posledné dva mesiace bolo badať viacej nákazlivých nemoc. Takéto objavily sa v Bardiove, v Komlóspataku a v Prešove znovu v niekoľko pádoch tifus. — *Jernye:* Na úctu sv. Antona pustevníka odbavovaná tu bola pekná slávnosť. Sv. omšu slúžil Géza Zsebráczky farár z Nyársardó a slávnostnú kázeň držal Ján Frimmer farár zo Sztankahermány. — *Kükemezö:* Mikuláš Bánó, tunajší statkár, ponevác hoferi nechcejú pánsku robotu vybavovať, vyháňa ich z ich chatrných príbytkov. Takýmto neludským spôsobom pred vianocami vyhnať dal hofera Georga Polacseka. Či nevie ten pán Bánó, že v Uhorsku pánsťina už dávno prestala? Kde sú ale verchnosti, aby takéto záležitosti zákonnou cestou usporiadaly? Pod liberálmi je pravda aj pánsťina dovoľená! *Milpos:* Z obetivavosti veriacich novovybudovaný gr. katolícky kostol, za prítomnosti množstva ľudu z celého okolia, posvätený bol 9. januára.

Zmizol bankový úradník. Z Ružomberka pišu, že úradník tamojšej Uverkovej banky Fedor Beniač zmizol, zanechajúc po sebe veľa dižôb. Rodina dostala od neho list z jedného mesta v Polsku, v ktorom píše, aby ho nehľadali, lebo ho aj tak nenajú. V Ružomberku sa povára, že Fedor Beniač má ohromné dlžoby, že defraudoval 80.000 korún a falšoval zmenky. Zo všetkého tohoto pravda je len toľko, že je Beniač ružomerským hostinským dlžný niekoľko sto korún krémovej dlžoby a banka upodozrieva ho, že defraudoval obligácie v hodnote asi 9000 korún. Beniač má veľmi

zaujímavú minulosť. Čo liferant potravných článkov pre ruskú armádu súčasťnil sa v Rusko-japonskej vojne ba počas blokády Port-Artura zdržoval sa v meste, z ktorého ušiel na člnu spolu s jedným Čiňanom. Beniač pravdepodobne ušiel do Ruska.

Sňatok v panujúcej rodine. Sobáš arcikňažny Izabelly Marie a bavorského kniežata Georga dľa definitívneho ustálenia odbývať sa bude dňa 10. februára v kaplnke schönbrunnského kaštiela v úzkom rodinnom kruhu.

Šperky čenstochovskej Bohorodičky. Z Varšavy sdelujú, že tie klenóty, ktoré boli ukradli z obrazu divotvornej Bohorodičky v čenstochovskom kóstele našli v Lubline. Všeobecne sa myslelo, že klenóty ukradol mních Macoch, ktorý aj z vraždy bol obžalovaný.

Kostol Kolumbusa sa srútil. V Genue srútil sa chrám sv. Štefana, ktorý bol postavený v IX. storočí a v ktorom dľa tradície krstili objaviteľa Ameriky Kristófa Kolumbusa.

Ten vnútorný sudca. Z Košíc oznamujú, že Ján Novák v obci Deverč pred rokom zavraždil svojho brata. Porota pre nepríčetnosť oslobodila ho zpod obžaloby. Od toho času Nováka vždy májala zakrvavená mrtvola jeho brata a preto sa nešťastný človek minule zastrelil.

Zhorená fabrika. V Žilinskej fabrike «Hungaria» na kyselinu sirkovú a na umelý hnoj minulý týždeň povstal oheň a o pol hodiny už celá fabrika stála v plameni.

Ozbíjaný obchod. Z veľkých Topolčian oznamujú že do zlatníckeho obchodu Izidora Grossbarta v noci z ulorka na stredú vlámali sa neznámi zloději a ukradli prsteňov, náušnic a hodín v hodnote 5000 korún.

*

Dľa všestrannej zkúsenosti zahatenie nebezpečných chorôb v prvom rade previesť sa dá utlačeníím každodenne predchádzajúcich nepatrných neduhov. Tento cieľ dá sa zvlášte dosiahnuť upotrebovaním Örkényiho lipomädu (Syrup), ako dobrého prostriedku proti kašlu, zádychu, zašľajmovaniu, poteniu sa v noci, nátku, influencii atď. Prostriedok tento rozpúšťa šľajm, podporuje chuť k jedeniu a zvyšuje váhu tela. Flašu na prábu za K. 3.—, veľkú flašu za K. 5.— zasiela s poštovou dobierkou hlavný sklad: lekárň Huga Örkényiho Budapesi, Thököly-ul. 28. K objednaníu v sklade č. 103.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

HOSPODÁRSTVO.

Poziablíny.

Poziablínou je to zapálenie kože, ktoré následkom zimy povstalo, a často sa z neho vyvíňujú boľavé a dlhotrvajúce opuchliny. Také opuchliny povstávajú obyčajne na rukách, na nohách, na ušiach a na nose.

Čím je kožka citlivejšia a jemnejšia, taktiež čím menej je k zime privyknutá, tým ľahšie povstanú na nej poziablíny a preto sú tejto nehode najviac vystavení: deti, chorľavé ženy a vôbec tí, ktorí sú útlej sústavy a takého zamestnania, ktoré sediačky vykonávajú.

Keď niektorá čiastka poziabla, kožka na nej zapríčiňuje nepríjemné svrbenie a pálenie a opuchlina sa — v nebezpečnejších pádoch — jednostajne zväčšuje a tmavšou stáve. Na nej povstávajú vriedky sa prepučia a rany povstanú, ktoré sa ľazko hoja a z ktorých pri nepozornosti povstať môže aj zánet (brand).

Zastaralé poziablíny cez leto zmiznú síce, ale pri každej premene povetrnosti svrbia a cez zimu sa vždy obnovia.

Najvýslednejší ochranný prostriedok proti poziablínám je umývanie studenou vodou; otužujeme kožu a nešafme sa priteplo. Futrované rukavice, «šlochavne», vôbec nadmierne zaobalovanie nie že by prekázily, lež zapríčiňujú povstanie oziablin. V tuhej zime hneď po umývaní neidme zrazu von a keď z vonku do teplej izby vstúpime, nepribližujeme sa k teplej peci. Keď ale máme cez zimu za dlhší čas vonku zostať, radno je ruky a nohy nejakým olejom natreť, taktiež nohy do fluspapieru zaobaliť. V mimoriadnej zime nezameškajme zmeravené ruky, uši a nos sňahom potrieť.

Proti poziablínám je nesčíselný počet prostriedkov, dôkazom toho, že jeden tomu, druhý inému pomohol. Niekoľko z nich tu odporúčame, ohľad berúc zvlášte na nezastaralé poziablíny:

1. Poziablé údy treba za ten čas sňahom drhnúť, kým sa kožka nerozteplie a červenkavú barvu nedostane, alebo si zmrznuté nohy a ruky cez deň viacraz v studenej vode močme, medzitým ich drhnime, potom ich pozorne mäkkou handrou poutierajmo.

2. Studené obkladky tiež odstraňujú poziablíny. Kus poskladaného plátna treba do studenej vody namočiť a trochu vytlačiť, priložiť na poziablý úd a suchou šiatkou prikryť. Keď sa obložka rozhorúčila, treba ju obnoviť.

3. Močenie poziabých údov v takej vode, ktorá sa sliala z varených zemiakov, v mnohých pádoch tiež pomohlo.

4. Čerstvé oziablíny najľahšie sa tak dajú odstrá-

nif, keď ich prečisteným petroleumom — mnohí upotrebujú len obyčajný petroleum — natreme, pred natrením je ale potrebné, aby sa patričný úd v takej horúcej vode dotiaľ kúpil, akú len vydrží, kým voda neoletnie a úd treba potom na sucho utrieť. Aby sa periny nezašpinily, môžeme si rukavice pofažne pančochy natiahnuť.

5. Ak je kožka veľmi očervenená a pohyb patričných údov zvláštnu bolesť zapríčiňuje, dobrý liek je miešanina z rybieho tuku a kriedy. Tento flajster na bôľavých miestach toľkoráz obnovíme, koľkoráz sošne; neskoršie je dostatočné, keď sa večer a rano obnoví. Výsledok už po 5—6 dňoch ocítíme.

Spomenutia hodné ešte je to, že zanedbané oziabliny tak celkom vyliečime, keď ich cez leto niektorým zo spomenutých liekov liečime.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej ďalej obetovali:

Kičinko z Podhradia —20, Maria Jamniczky z Novej Vsi —80, Spolok sv. Ruženca z Košíc 160—, Rosett z New-Yorku 25—, Obeta Veriacich z Novej Vsi 543, Terezia Frits vdova 10—, Katarina Slezák z Kiskerény 2—, Jozef Farbarek zo Šavnika 4—, Maria Novotny vdova z Malého Sabinova 4—, Ján Sztraka za opis Hory Levočskej 120—, Král. sv. Ruž. 6868, Ján Sztraka z Košíc 15504, Maria Vilček z Žegrej 2—, Obsah naleznutého bugilarika 384, Processia levočská ku sv. Anne 20—, Strážnik železničný z Velbach 2—, Veriaci z Ružbachu 240—, Valent Vasek a Ondrej Ondas z Ameriky 15—, Žofia Marfiak zo Širokej 10—, J. Blahunta a súdruhovia z Ameriky 42—, Magyar Leszámitoló Bank z Ameriky 124—, Ján Tabaresák z Ameriky 18690, Ján Szmincsák z Ameriky 20—, Maria Kacsér z Levoče 10—, Michal Csujk z Ameriky 140—, Matej Komoras z Tepličky 10—, Jozef Szarnyák zo Smižan 2—, Michal N. zo Smižan 2—, Anna Kaczvinszky —40, Anna Fabry —60, Anton Hvizdos 10—, Richnavszky 2—, N. N. 1—, N. N. —50, N. N. —40, Zuzanna Koper 1—, Maria Bigos 10—, Martin Kulisek a J. Henzo z Lincu 350, Barbara Michalik z Košíc 10—, Alžbeta z Vyšných Repáš 20—, Zasztko zo Slov. Vsi 10—, Ondrej Hriez z Ameriky 20—, Jozef Knapik zo Zakaroviec 2—, Jozef Tupis zo Zakopča 4—, Adam Csernyak zo Zakopča 2—, Eva Štefanko a súdruhovia zo Zakopča 1 kor. 60 hal.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Urad», Lőcse (Szepesmegeye). (Pokrač. nasl.)

Zadovážujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

DOPISY.

Z Anglicka.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom milom «Krešťane».

V našej krajine nedávno zomrel merník Ján Stevens a zo svojho imania poručil na katolícke ciele 2 milióny a 886 tisíc korún. U nás v Anglicku každoročne takýmto spôsobom dostáva cirkev dosť značné summy. Poznamenať musím, že aj anglikánski kacíri sa hromadne navracajú do lona cirkvi Krista. Kto chce žiť, aj tu musí robiť. Zárobky sú tu neškodné, ale aj živnosť je drahá.

S Bohom

Wilibald Janda
učbár.

Amsterdam.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráče uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krešťane».

Nás Slovákov je asi 150 v tomto veľkom meste hollandskom. Často nám letí myseľ za našim rodiskom a za našimi pribudznými vzdialeno bydliačimi. My tu konáme tvrdú prácu v dielňach, zarobenú mzdu si šetríme, triezlivo žijeme. Nejedna vzdych modlitby letí z nášho srdca k Bohu, aby požeňoval nám osobne neznámeho, dľa pera ale prajne vítaného p. dekana dra. Jandu, ktorý tak zhusta vydáva utešené diela pre ľud. Nadovšetko sme mu povďační za «Nábožné vzdychy» a «Mučenícu čistoty». Tu v cudzine zkusujeme, že v takej miere je verný človek vlasti a viere, v takej miere obľubuje mravnónáboženské spisy. Srdečný pozdrav všetkým krajanom.

Michal Straka.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľiž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

Krešťania, katolíci kupujte len u krešťanov!

Rozmary a Žarty.

Dobrá odpoveď. — Pán Lévi, vy ste ma oklamal, tie hodinky, čo som od vás kúpil, neidú.

— Nemožno! A ak dlho šly?

— 24 hodín a potom zastaly.

— No vidíte, choďte vy na jeden dúšok za 24 hodín a viem, že zastanete.

*

Opatrný krajčír. — Pán majster, za čo mi zhovíte celý oblek? — pýta sa fičúr krajčíra.

— To od toho závisí, aký má byť a či za hotové peniaze alebo na splácanie?

— Oblek by mohol byť taký, aký má pán učiteľ N. a čo sa pláce týka, čo by stál za hotové peniaze?

— 50 korún!

— A na splácanie?

— 100 korún a síce polovičku hneď musíte zaplatiť a ostatok v splátkach.

*

Rýchle dokonat. — Včera mi umrel muž — ponosuje sa mladá vdova svojim známym.

— Tak chytro?

— Áno. Asi hodinou pred smrťou sa lekári sišli na poradu a dišputovali sa o tom, či je choroba nebezpečná alebo nie?

*

Šetrne jej to dal na vedomie. — Či ste počuli Masláčka, že si váš muž zabil hodinky v bani?

— Nuž ale nemohol dávať pozor ten naničhodník?

— Ako že mal dávať pozor, neborák, keď asi sto centov ťažká skala spadla naňho.

Jestli hľadáte spoahlivý a dobrý prameň k objednaniu potrebných článkov a darov každého druhu, žiadajte si na poštovej dopisničke bohato illustrovaný, hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami cis. a kráľ. dvornej firmy Hanns Konrad, vývozný dom Brůx číslo 2828. (Čechy) ktorý na každého posielal sa zdarma a franko. Tenže obsahuje najväčší výber hodín každého druhu, zlatý a strieborný tovar, hudobné nástroje, predmety z ocele, kože, načinia k fajčeniu, ručný tovar, články domácnosti a toaletné, zbraň, atď. za najlacnejšie fabričné ceny a objednávky u tejto firmy, ktorá vyznačená je cis. a kráľ. orlom, zlatými a striebornými medaillami najvrelej sú k odporúčanju.

Spisy redakciou odporúčané.

Kostolník v katolíckom chráme. Príručná knižka pre kostolníkov a vôbec všetkých, ktorí pri službách božích vysluhujú. Strán 128. Pripojený je tiež spevník Alleluja (bez nôt, str. 192). Cena obidvoch knižiek spolu viazaných 2 kor. Cirkevnou vrchnosťou udobrené dielo. Podobnú príručnú knižku pre kostolníkov v slovenskej reči ešte nemáme. — Táto knižka obsahuje všetko, čo kostolník o službách božích a úkonoch cirkevných vedieť a ako pri nich obsluhovať má. Tak čítame v nej na pr.: O velikej hodnosti kostolníka. Chrám a jeho zariadenie. Poriadok, čistota v chráme, kostolník pri sv. omši, pri vysluhovaní svätých sviatostí, v cirkevnom roku, ako: v advente, v pôste, vo Veľký piatok atď. Mimoriadne slávnosti a udalosti, sv. missie, posviacanie kostola, kríža, cintorína, plat kostolníka atď. Aby kostolník mohol v chráme nábožne spievať, priviazaný je ku knižke «Kostolník» spevník «Alleluja» bez nôt. — Túto knižku dostať v každom knihkupectve, tiež u pôvodcu Štefana Janovesik, farára v Likavke, ostatná pošta Rózsahygy, lipovská stolica.

Mučenica čistoty rečená, 26 strán obsahujúci sošit utešeného obsahu dostať za 7 halierov u dra Jozefa Janda dekanfarára (v Nitrapereslány). Každá kresťanská deva by si mala zaopatrit toto dielko, ktoré ale aj iným osobám bude nevysloviteľne vitané.

Odkazy redakcie.

F. K. K. Cestovné bude nahradené. List neprišiel.
J. K. N. M. Ďakujeme. S takým hlupákom neideme zapasy.

B. H. V. O čo sa pýtate je v poriadku.

Jednotár Č. Januárový veľmi zaujímavý sošit Katolíckej Ľudovej Jednoty už opustil tlač.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena :

na celý rok --- --- --- 4 koruny,
na pol roka --- --- --- 2 koruny,
na štvrt roka --- --- --- 1 koruna.

Do Pruska : na celý rok 6 korún.

Do Ameriky : Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kresťana

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 24. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová kor. 22·95—24·20
» stolnobelohradská, nová... .. « 22·85—23·50
» peštianska, nová « 23·20—23·75
« banátska, nová... .. « 23·20—23·90
Jačmeň nový, prvotriedny « 18·80—19·20
Raž prvotriedna « 19·85—20·00
« druhotriedna « 19·40—19·75
Ovos prvotriedny « 19·40—19·80
« druhotriedny « 19·00—19·20
Kukurica « 16·80—17·10
Konopné sáme « 29·50—31·00
Datelinové sáme, červená datelina kor. 180·00—190·00
« lucerna « 110·00—136·00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17·60	17·20	16·80	16·40	16·00	15·60	15·00

č.	7	7½	8
K.	14·60	13·60	9·60

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné kor. 14·00—14·20
« hrubé... .. « 14·10—14·30
Fazula veľká biela « 26·00—28·00
Fazula strakavá « 34·00—34·50
Zemiaky (hornouhorské) biele « ————
« « ružové « ————
« « žlté « ————
Hrach lúpaný « 29·00—56·00
Hrach nelúpaný, čistý « 30·00—32·00
Šošovica čistá « 40·00—63·00
Proso « 18·00—20·20
Rasca (kmin) « 78·00—78·00
Mak « 106·00—125·00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 154·00—155·00
Slanina mestská 4-kusová ... « 132·00—133·00
« 3-kusová « 134·00—135·00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
1110	5 45		sz. v.	612	12 20		sz. v.	839	5 10		v. v.	323	12 10		sz. v.
310	5 50		«	1008	12 30		«	645	5 20	tszsz.	Berlin, Ruttká	1201	12 15		gy. v.
22	6 20		«	314	12 30		«	809	5 30	sz. v.	Debrecen, Nagyvárad	611	12 30		sz. v.
802	6 25		gy. v.	«	12 35		«	1905	5 30	«	Hatvan	919	12 45		«
8	6 40		sz. v.	914	12 50		«	609	5 45	«	Bród, Eszék, Pécs	301	12 50		gy. v.
1502	6 45		gy. v.	1504	1 20		gy. v.	909	5 45	«	Brassó, Arad	903	1 00		«
1506	6 55		sz. v.	316	1 35		sz. v.	19	5 55	«	Sofia, Bród, Belgrád	401	1 05		«
				1304	1 40		gy. v.	818	6 00	«	Torbágy	7	1 10		sz. v.
				604	2 00		«	17	6 05	«	Pécel	601	1 25		gy. v.
				4	2 05		«	1707	6 15	«	Komárom	1	1 30		«
				404	2 15		«	11	6 25	«	Stanislaú, M.-Sziget	1901	1 40		«
				916	2 20		sz. v.	407	6 30	«	Wien	1301	2 10		«
				318	2 20		«	1007	6 50	«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	325	2 15		sz. v.
				320	2 30		«	315	6 50	«	Fiume	1501	2 30		gy. v.
				326	2 30		«	1605	7 00	«	Gödöllő	327	4 20		sz. v.
				512	2 40		«	1305	7 10	«	Csorba, Kassa	329	5 25		«
				1202	2 45		gy. v.	509	7 20	«	Graz, Fehring	15	6 25		«
				1902	2 55		«	911	7 25	«	Brassó, Kolozsvár	3	6 35		gy. v.
				304	3 00		«	817	7 30	«	Sarajevo, India	507	6 40		sz. v.
				904	3 20		«	819	7 40	«	Gödöllő	421	6 55		v. v.
				1022	3 30		v. v.	21	7 45	«	Hatvan	907	7 20		sz. v.
				18	4 25		sz. v.	1008	8 00	gy. v.	Bicske	607	7 25		«
				322	4 25		«	1509	8 15	sz. v.	Róma, Triest, Fiume	905	7 35		«
				806	5 00		gy. v.	1021	8 20	v. v.	Csorba, Kassa	305	7 35		«
				410	5 10		sz. v.	515	8 35	sz. v.	Paks	25	7 45		«
				8	5 15		gy. v.	821	8 45	«	Bukarest, Kolozsvár	405	8 00		«
				324	5 20		sz. v.	13	9 20	«	Lavocne, Maramarossziget	1009	8 05		«
				514 ¹⁾	5 40		«	807	9 25	«	Hatvan	1705	8 20		«
				308	5 55		«	1005 ⁴⁾	9 35	gy. v.	Győr	9	8 45		«
				1004	6 15		gy. v.	913	9 55	sz. v.	Berlin, Ruttká	1507	8 50		«
				510	6 15		sz. v.	5	10 05	gy. v.	Fiume, Tapolca	27	9 00		«
				326	6 25		«	409	10 20	sz. v.	Szabadka	331	9 10		«
				828	6 40		«	28	10 45	«					

¹⁾ Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
²⁾ Csak február 15-től közlekedik.
³⁾ Csak szombaton közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelejt.

511 ⁵⁾	4 40	sz. v.	Tápiószty-Tápióság
515	5 00	«	Nagykátá
811	5 50	«	Gödöllő
917	8 17	«	Kunszentmiklós-Tass

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

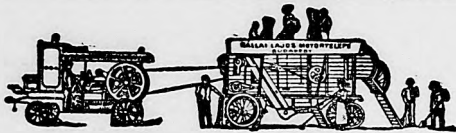
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje ku mlažbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlažebny stroj prítomnosti

Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Upozorňujeme

každého, keď kašle, je zachrípnutý, zasľajmovaný, nemá chuti k jedeniu, keď pada, že váhu tela tratiť, keď sa v noci potí, cíti sa byť slabým, ustáť, keď tieto predznaky ľahkej choroby bada na sebe alebo na doktorom údovi

rodiny, nech si nehúbi žalúdok rôznymi tajnými liekmi, lež nech si neodbiada

Örkény-ho Lipový mäd syrup

Örkény-ho lipový mäd prevyšuje všetky podobne prostriedky, tíši kašanie, rozpušťa zvláste slajm, zväčšuje chuťnacie k jedeniu zastavuje neprijemne a oslabujúce potenie sa v noci. Liek tento v anglickej výstave vyznačený je zlatou medailou. Flaška a próbu 3 kor. Veľká flaška 5 korún, 3 veľké flašky franko 15 korún. S poštovou dobierkou objednať možno jedne u

HUGA ÖRKÉNY lekárnik, Bpest, Thököly-ut 28. Sklad 103.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Ciszágos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požíčiek. Cieľe ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požíčky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma už spol. v Budapešti, VII., Szentkirályi-utca 28/a.

Svetochýrné

sú články cis. a kráľ. dvorného obvodu

HANNS KONRAD

Brüx čís. 2843. (Čechy)

aké v bohatom výbere našť možno v hlavnom cenníku 4000 vyobrazeniami ozdobenom, ktorý na žiadosť každému ochotne posielala zdarma a franko.

Dobrého

kresťanského chlapeca na 4 roky s cetým zapatraním príjmom za krajeirského učnia Budapest, VII., József-körut 15. č. Karol Novák, krajeirsky majster.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K., lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K., biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové postele

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 18 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaného grálu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez z postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé drápané 9.80 K., lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K., 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drápané 30,

36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navratenie dovoluje sa pri náhrade portia. Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

„MILL“ OSADA

Nagyösz

Stre.oeuropy najväčšia

vino-
hradná-
Š-
K-
O-
L-
A.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

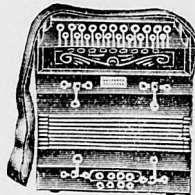
za 6 korún franko posielala 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Echt viedenské

harmoniky

najlepšej kvality a najsolídnejšieho vystrojenia. No. 58. 10 tas-

tiok, 2 a 2 chórové, 4 basse 1 riadkové, 72 hlasov, filigrant, politrované alebo z jasného duba, veľkosť 27 x 15 cm. K 14.50. No. 58 1/2 tie isté s 1a dýchajúcimi oceľovými hlasmi K 16.50. No. 51, 10 tastiek s 2 chórami a s 2 bassmi, 50 hlasov, palisander imitácia alebo z jasnej lipy, veľkosť 29 x 16 cm. K 15.50. No. 51 1/2 tie isté s 1a hodinovej struny oceľovými hlasmi K 17.50. Ziadne riziko, zámena povolená alebo návrat peňazi. S poš. dobierkou zasiela c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad

Brüx, No. 2832. — Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť zasiela zdarma a franko.

Všimnite si

pri kúpe všeliakých v domácnosti potrebných predmetov a darov každého druhu hlavný môj cenník so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému posielala zdarma a franko každodenne, cis. a kráľ. dom vyvozný

HANNS KONRAD

Brüx, čís. 2850. (Čechy).